

11. O. Suszko, Integracja europejska Ukrainy i odpowiedź Rosji, [w:] W. Konończuk (red.), Ukraina Jak żyć z Rosją? Rosja Jak żyć z Ukrainą?, Warszawa 2006, <http://www.batory.org.pl/doc/ukraina-rosja.pdf>, 23.09.2010, s. 39-40; M. Riabczuk, Retoryka i polityka; paradoksy ukraińskiej „wielowektorowości”, Polski Przegląd Dyplomatyczny, T. 4, nr 2, Warszawa 2004, s. 56.
12. A. Górńska, Ukraina wybiera Unię Europejską, www.osw.waw.pl/pub/koment/2005/02/050203.htm, [dostęp: 5.03.2015].
13. R. Potocki, M. Domagała, D. Miłoszowska, Czas EuroMajdanu, Warszawa 2015.
14. J. Felsztynski, M. Stanczew, Trzecia wojna światowa? Bitwa o Ukrainę, Poznań 2015.
15. T. Stryjek, Ukraina przed końcem historii. Szkice o polityce państwa wobec pamięci, Warszawa 2014.
16. Y. Yakymenko (red.), Ukraine 2014-2015: Overcoming Challenges, assessments, Kyiv 2015.
17. A. Zapałowski, Dezintegracja Ukrainy jest faktem, <http://zygumntbialas.neon24.pl/post/114808,dr-a-zapalowski-dezintegracja-ukrainy-jest-faktem>, [dostęp: 25.02.2015].

Бучин Микола
кандидат політичних наук,
доцент кафедри політології та міжнародних відносин
Національного університету «Львівська політехніка»
buchyn@ukr.net

УНІФІКАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВИБОРЧОГО ЗАКОНОДАВСТВА З ЄВРОПЕЙСЬКИМ ЯК ВАЖЛИВА УМОВА ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ

Події, які відбуваються останні два роки в Україні (Євромайдан, Революція гідності та російсько-український конфлікт як їхній наслідок) є чітким сигналом для європейської та світової спільноти щодо геополітичного та цивілізаційного вибору нашої держави. Вони засвідчили не-

бажання українського суспільства жити в недемократичній країні, підкорятися недемократичній корумпованій владі, інтегруватися в євразійський геополітичний простір. Навпаки, ситуація, в якій зараз знаходиться український соціум, є чітким показником переорієнтації як звичайних українських громадян, так і представників політичної еліти, на демократичну Європу.

Водночас варто розуміти, що події в Україні лише засвідчили наміри та бажання українського народу жити в демократичній державі. Стає зрозуміло, що можливість ефективної інтеграції України в європейський простір є непростим завданням, яке залежить як від об'єктивних обставин (характеру розвитку російсько-українського конфлікту на Сході України; матеріально-фінансової підтримки з боку світової спільноти), так і від численних суб'єктивних чинників (успішності реформування вітчизняної політичної системи; подолання корупції; трансформації політичної свідомості і культури громадян та ін.).

Одним із факторів, який визначатиме можливість та готовність України до інтеграції з Європою, є реформування та демократизація інституту виборів. В цьому плані одним із важливих напрямів підвищення демократичності виборчих перегонів у нашій державі повинна стати уніфікація європейського та вітчизняного виборчого законодавства. Це зумовлює актуальність дослідження, оскільки з'ясування проблемних моментів виборчого законодавства України дозволить використати провідний європейський досвід та суттєво підвищити рівень демократичності інституту виборів.

В контексті досліджуваної проблеми варто сказати, що позачергові президентські та парламентські вибори 2014 р. були своєрідним тестом на зрілість українського суспільства та його готовність змінюватися у напрямку демократизації. Міжнародна місія зі спостереження за виборами ОБСЄ/БДПЛ, даючи загальну характеристику президентських та парла-

ментських виборів 2014 р., відзначила, що незважаючи на важкі обставини, вибори стали важливим кроком у намаганні української влади провести волевиявлення відповідно до демократичних міжнародних стандартів та з дотриманням основоположних прав і свобод особи [3-4].

Водночас слід зазначити, що міжнародні експерти виділяють і певні проблеми, які стоять на перешкоді демократизації інституту виборів і які слід, на їхню думку, врахувати у майбутньому. Серед основних перепон варто відзначити:

Необхідність зміни виборчої системи на парламентських виборах. В Україні під час виборів до Верховної Ради діє змішана виборча система [1]. У цьому плані спостерігається певна правова колізія та неоднозначність: європейське виборче законодавство не відносить певний тип виборчої системи до категорії обов'язкових для конкретних країн, вважаючи вибір певної моделі виборчої системи внутрішньою справою держави. Однак у випадку України ОБСЄ/БДПІЛ наполягає на запровадженні пропорційної виборчої системи, що повинно, на їхню думку, суттєво зменшити можливості для зловживань та правопорушень під час виборів [3].

Необхідність вдосконалення процедури формування виборчих комісій. Серед проблем цього плану варто підкреслити такі: значний рівень заангажованості членів виборчих комісій; низький рівень професіоналізму виборчих органів; нестабільність виборчих комісій через проблеми із її формуванням певними суб'єктами виборчого процесу тощо. Щодо останньої проблеми ОБСЄ слушно зауважує: «Кількість членів комісій, призначених на кожному рівні, повинна відповідати фактичним потребам управління виборчим процесом, а не визначатися результатами непередбачуваної кількості подань, що надійшли від кандидатів» [4].

Необхідність забезпечення безпеки виборчого процесу, яка зумовлена бойовими діями на Сході України. При цьому певні загрози існують не лише в зоні проведення АТО,

але і на прилеглих (чи певною мірою навіть і на віддалених) територіях. Міжнародна місія ОБСЄ/БДПЛ із спостереження за виборами позитивно охарактеризувала діяльність виборчих комісій в Донецькій та Луганській областях: «Незважаючи на надзвичайні виклики, які перед ними постали, члени виборчих комісій у цих двох областях доклали похвальних зусиль для продовження своєї роботи» [4]. Попри це необхідним є законодавче закріплення умов та заходів щодо нейтралізації безпекових загроз під час виборів.

Необхідність збільшення рівня прозорості виборчого процесу. Це стосується в першу чергу таких питань: фінансування виборчої кампанії; гласності всіх виборчих процедур; здійснення передвиборної агітації; формування списків виборців та ін.

Підсумовуючи, варто відзначити доволі значний прогрес щодо демократичності виборчого процесу в Україні: позачергові президентські та парламентські вибори 2014 р. відбулися в основному у відповідності до міжнародних демократичних принципів і стандартів. Це стосується як суттєвого покращення якості виборчого законодавства, так і більш демократичної виборчої практики. Водночас не варто відкидати можливість, що така позитивна тенденція в майбутньому може бути нівельована. Тому одним із способів подальшої демократизації інституту виборів в Україні повинна стати уніфікація вітчизняного і європейського виборчого законодавства, врахування досвіду кращих європейських та світових виборчих практик. Це дозволить досягнути більш демократичного рівня виборчого процесу, сприятиме демократизації суспільно-політичного ладу загалом та створить більш сприятливі умови для інтеграції України до європейських структур.

Література:

1. Закон України «Про вибори народних депутатів України» від 17 листопада 2011 р. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4061-17>.

2. Закон України “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо виборів Президента України” від 21 серпня 2009 р. – Режим доступу: <http://www.zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?page=3&nreg=1616-17>.
3. Україна. Позачергові вибори народних депутатів України 26 жовтня 2014 р.: Остаточний звіт місії спостереження за виборами ОБСЄ/БДПЛ [Електронний ресурс]. – Варшава, 2014. – 64 с. – Режим доступу: <http://www.osce.org/uk/odihr/elections/ukraine/133441?download=true>.
4. Україна. Позачергові вибори Президента 25 травня 2014 р.: Остаточний звіт місії спостереження за виборами ОБСЄ/БДПЛ [Електронний ресурс]. – Варшава, 2014. – 44 с. – Режим доступу: <http://www.osce.org/uk/odihr/elections/ukraine/120961?Download=true>.

Бобіна Олег
кандидат історичних наук
доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін
Національного університету кораблебудування
імені адмірала Макарова
oleg.bobina@nuos.edu.ua

СОЦІАЛЬНІ КОНФЛІКТИ ЯК ФАКТОР ГЛОБАЛІЗАЦІЇ: РЕВОЛЮЦІЇ, ВІЙНИ І УКРАЇНА

Ми розглядаємо глобалізацію в широкому розуміння як створення, формування world village. Наукова спільнота, більшою мірою називає причинами цього процесу т. зв. відкриття світу європейцями, розвиток торгівлі і торгівельних шляхів, вивіз капіталу і виробництва, колонізаційні війни, поширення західних економічних, політичних, культурних цінностей, поширення освіти. Та без сумніву, до об’єднання штовхають не лише радощі і переваги поступового розвитку, процесу, але і біди, і трагедії. Висловлюючись науково, до пошуку союзників штовхають соціальні конфлікти, як внутрішні так і зовнішні. Історія світу, Європи і України дає невичерпне джерело таких